

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

คุณภาพชีวิตการทำงาน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสุขในการดำเนินชีวิต เนื่องจากบุคคลคนในวัยทำงาน ถือเป็นคนกลุ่มใหญ่ที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นวัยที่เต็มไปด้วยความรับผิดชอบและความกดดัน ส่งผลให้เกิดปัญหาความเครียดและทำให้ความสุขและคุณภาพในชีวิต รวมทั้งประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ทั้งนี้ บุคลากรที่มีความสุขและมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดี ย่อมสามารถพัฒนาความรู้และสติปัญญา สามารถดึงศักยภาพที่มีมาใช้ได้อย่างเต็มที่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น สามารถเข้าใจถึงธรรมชาติและ ความแตกต่างของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี อันจะนำมาสู่การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา อีกทั้งจะส่งผลต่อการมีสุขภาพกายที่ดีอีกด้วย (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2552: ออนไลน์)

การจัดการคุณภาพชีวิตการทำงาน จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารในองค์กรต้องให้ความสำคัญยิ่ง เนื่องจากคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี ถือเป็นการตอบสนองความต้องการของบุคลากรภายในองค์กร ให้มีความพึงพอใจในการทำงานและมีการดำเนินชีวิตที่มีความสุข เกิดเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตได้อย่างกลมกลืน (วิริยะ สว่างโชติ, 2549: ออนไลน์) อันจะส่งผลให้ผู้นปฏิบัติงานสามารถพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร

คณะเกษตรศาสตร์เป็นหนึ่งในวิชาชีพที่ได้รับการเรียกร้องจากประชาชนในภาคเหนือ ให้เปิดสอนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยได้รับการสถาปนาเป็นคณะเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2510 (หนังสือประกาศเกียรติคุณ รางวัล “คนดีศรีเกษตร”, 2550: 3) ปัจจุบัน คณะเกษตรศาสตร์มีบุคลากรทั้งสิ้น 415 คน โดยได้หลอมรวมและแบ่งส่วนราชการเป็น 1 สำนักงานคณะ 3 ศูนย์ และ 4 ภาควิชา ได้แก่ ภาควิชากีฏวิทยาและโรคพืช ภาควิชาพืชศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและส่งเสริมเผยแพร่การเกษตร และภาควิชา สัตวศาสตร์และสัตวน้ำ ทั้งนี้ จากการการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในปี 2551 และเกิดการหลอมรวมภาควิชาในปี 2552 ที่ผ่านมา (คณะเกษตรศาสตร์, 2552: ออนไลน์) จึงเป็นสิ่งที่บุคลากรคณะเกษตรศาสตร์ จะต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งการปรับเปลี่ยนระบบการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามมาตรฐานสากล อันส่งผล

ต่อการสร้างสมดุลของคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ในภาพรวม

ทั้งนี้ ทรัพยากรบุคคลถือเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนากิจกรรม และการดำเนินงานด้านต่างๆ ของคณะเกษตรศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงาน ของบุคลากรคณะ เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารของคณะฯ ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานและการวางแผนกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการ ทำงานของบุคลากรของคณะเกษตรศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรคณะ เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการทำงานของบุคลากรคณะ เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในโอกาสต่อไป

นิยามศัพท์

คุณภาพชีวิตในการทำงาน หมายถึง ระดับความรู้สึก หรือการรับรู้เชิงประมาค่าของ บุคลากร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีต่อร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่สมบูรณ์ พร้อม มีสัมพันธภาพทางสังคมที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน โดยอยู่ภายในสิ่งแวดล้อมที่ดี และมีความ มั่นคงในชีวิตการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน สามารถแบ่งออกเป็น 6 ปัจจัย คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ ด้าน ความมั่นคงในชีวิต

บุคลากร หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆ ภายในสังกัดคณะเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved